

Stichting TBM

Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
T 0610796152

KvK: 41014697
Rekening: NL97 INGB 0654 6648 54

www.info@stichtingtbm.nl
info@stichtingtbm.nl

Datum : 2 april 2023
Onderwerp : **TBM Nieuwsbrief**

Geachte,

Stichting TBM informeert u graag over een aantal zaken aangaande de teelt van TBM-pootgoed en zetmeelaardappelen in het noordoostelijke zand- en dalgrondegebied.

1. Phytophthora

In de loop van de nazomer kwamen steeds meer signalen dat de Phytophthora-besmetting uit de hand liep en nauwelijks nog te beheersen viel. Vooral een agressieve variant ontwikkelde zich razendsnel. Soms is er te laat of met onjuiste combinaties van middelen gespoten. Daarnaast bleken te vaak (resistente) aardappelrassen te lang blootgesteld te zijn aan Phytophthora-besmettingen. Met als gevolg dat resistenties van dat ras (kunnen) worden doorbroken. Voor het komende teeltjaar dreigen zo volop nieuwe infectiehaarden. Het bestuur van Stichting TBM brengt de cruciale maatregelen voor de beheersing van Phytophthora bij u onder de aandacht:

- Volg de verplichte teeltvoorschriften: Dek aardappelafvalhopen vroegtijdig af en bestrijdt aardappelopslag.
- Controleer het gewas frequent op aangetaste planten. Geïnfecteerde planten gevonden? Laat uw adviseur een monster nemen om te bepalen welke Phytophthora-variant het betreft. En onderneem direct actie: branden of stopbespuitingen. Dankzij ingestuurde monsters ontstaat inzicht in de samenstelling van de Phytophthora-populatie in ons land.
- Bescherm rassen met verbeterde resistentie actief. Een ras met verbeterde resistentie is niet immuun; de resistentie vereist actieve bescherming! Infectie waargenomen in perceel met ras met verbeterde resistentie? Onderneem direct actie en meld het bij de pootgoedleverancier.
- combineer twee actieve stoffen met een verschillend werkingsmechanisme, wissel deze combinaties middelen frequent af.
- Gebruik een beslissingsondersteunend systeem (BOS).
- Onafgedekte afvalhopen, grote ziektehaarden of percelen met veel opslagplanten? Meld dit (anoniem) [bij de NAK](mailto:bij_de_NAK): 0527 – 635 35 of via teeltvoorschriften@nak.nl. Meldingen geven een beeld van de infectiedruk en zorgen voor controle op infectiebronnen.

2. Wratziekte

In 2023 heeft de NVWA in de reguliere professionele aardappelteelt geen wratziekte aangetroffen. Wel zijn er twee meldingen bij de NVWA binnengekomen dit jaar. De ene melding betreft een besmetting op een proefveldperceel. De andere betreft een vondst een volkstuin. Het is voor het eerst sinds vele decennia dat wratziekte wordt aangetroffen in een volkstuin. De NVWA beraadt zich momenteel over te nemen maatregelen. De huurders van volkstuinen op het

complex zijn bij de jaarlijkse ledenvergadering in november geïnformeerd over wratziekte en hoe de risico's op insleep en verspreiding kunnen worden voorkomen.

In 2022 heeft de NVWA acht keer wratziekte in de professionele reguliere aardappelteelt vastgesteld. Er is toen aangekondigd dat er onderzoek gedaan zou worden welke fysio's de veroorzaker waren van de vondsten. Afgelopen zomer is gebleken dat dit onderzoek geen bruikbare uitkomsten heeft opgeleverd. Het Glynne-Lemmerzahl onderzoek kan om biologische redenen alleen in het voorjaar worden uitgevoerd, waardoor het onderzoek pas dit voorjaar herhaald kan worden. Voor meer informatie, kunt u terecht op de [website van de NVWA](#).

3. AM

Afgelopen najaar en winter is er hard gewerkt aan de afronding van het Plan van Aanpak Aardappelmoetheid. Dit was een onderzoeksprogramma dat zes jaar heeft gedraaid om onderzoek te doen naar virulente aardappelcystenaaltjes en mogelijke beheersmaatregelen. Alle opgedane kennis is gebundeld met bestaande kennis in de brochure "[Beheersing van aardappelmoetheid in de akkerbouw](#)". De brochure is onder andere uitgedeeld bij bijeenkomsten van Avebe, HLB en LTO en is tevens digitaal te raadplegen. Papieren exemplaren kunnen worden besteld bij het TBM- secretariaat via info@stichtingtbm.nl

4. Aanvragen ontheffing voor gezamenlijk vermeerderen pootgoed

De vermeerdering van TBM-pootgoed dient plaats te vinden voor eigen rekening en risico op percelen behorend bij het eigen bedrijf. Twee of meer telers mogen op één perceel TBM-pootgoed vermeerderen als het bestuur daar vooraf ontheffing voor heeft verleend. Een ontheffing wordt slechts verleend als er zwaarwegende argumenten zijn om de vermeerdering niet onder één leveranciersnummer te doen plaatsvinden. Het aanvragen van een ontheffing gebeurt door middel van een formulier die [te downloaden is op onze website](#). Na ontvangst van uw schriftelijke aanvraag beoordeelt een commissie of een ontheffing verleend kan worden. Een verleende ontheffing blijft vier teeltseizoenen van kracht.

5. Aanmelden veldinspectie

Via Avebe kunnen telers hun percelen voor TBM vermeerdering aanmelden. Telers binnen het TBM-gebied die aan een andere aardappelzetmeelindustrie leveren, kunnen ook onder de TBM-veldinspectie eigen pootgoed vermeerderen van de toegestane rassen. Adressen van deze telers zijn echter niet bekend bij TBM. Zij dienen zelf om uitvoering van de veldinspectie te vragen via veldinspectie@stichtingtbm.nl

6. Rassenlijst TBM en voorwaarden vermeerdering eigen pootgoed

Andere rassen dan in de tabel mogen niet aangeboden worden voor de TBM-veldinspectie. Er zijn twee rassen toegevoegd ten opzichte van 2023 (geel gemarkeerd). Dit zijn Solution en Spark. Solution heeft een resistentiecijfer 10 voor fysio 38 en mag daarmee geteeld worden op bufferzones. Een bufferzone is de rest van het getroffen perceel wanneer een wratziektebesmetverklaring alleen op een deel van het perceel is belegd.

In de [wratziektekerngebieden](#) in de omgeving van Barger-Compascuum, Borger, Foxel, Mantinge, Ter Apel, Veendam en Veendam-Oost mogen alleen rassen worden geteeld die ook voldoende

resistent zijn tegen fysio 18. Deze rassen zijn aangeduid met een * in onderstaande tabel. Voor de rest van het zetmeelaardappeltelend gebied geldt, dat rassen met voldoende resistentie tegen fysio 2/6 geteeld moeten worden. Echter in de directe omgeving van de kerngebieden is het verstandig gebruik te maken van rassen met een resistentiecijfer van 8 of hoger tegen fysio 18.

Achilles *	Avarna*	Dartiest*	Plasent*	Scala*	Spark
Actaro *	Avatar*	Dirigent	Plasettie*	Scarlet	Speculos*
Adelinde *	Aveka	Euroflora	Plasinka*	Senata*	Sprinter
Allure*	Avenger*	Euroviva*	Plasstärke*	Seresta*	Starga*
Altus*	Avici*	Festien*	Plasuno*	Serum Star*	Stratos
Amarock*	Avito*	Kuba*	Plasure*	Signum*	Supporter*
Amyla	Axion*	Merenco*	San Fransisco*	Simphony*	Triton*
Ardeche	Belita*	Nomade	Saprodi*	Smaragd*	Vebeca*
Aurora*	Benno Vrizo	Novano*	Sarion*	Sofista*	Vebesta*
Avamond*	BMC*	Plasandes	Sassy	Solution*	Vermont*

Stichting TBM wijst u op de volgende voorwaarden met betrekking tot het vermeerderen van eigen pootgoed:

- TBM-pootgoed mag alleen vermeerderd worden voor eigen rekening en risico en op percelen behorend bij het eigen bedrijf (RVO geregistreerd) en gelegen in het zetmeelaardappeltelend gebied in Nederland, met bestemming aardappelzetmeel-industrie (dus niet voor vlokken of andere consumptieaardappelmarkten).
- TBM-pootgoed mag niet in het handelsverkeer worden gebracht.
- TBM-pootgoed mag niet worden uitgepoot in Duitsland.
- Voor de teelt van NAK, TBM en ATR pootaardappelen in geheel Nederland geldt een wettelijk [verbod op het gebruik van oppervlaktewater](#) 'op enigerlei wijze voor of bij' de teelt van pootgoed. Het gebruik van oppervlaktewater voor gewasbespuitingen en het beregenen van TBM-percelen is dus niet toegestaan.

7. 50-jarig jubileum

Als onderdeel van ons jubileumjaar hebben we besloten om ons logo en onze huisstijl te vernieuwen. Op donderdagochtend 4 juli willen we graag met u ons 50-jarig jubileum vieren tijdens de Innovatiedagen, georganiseerd door Innovatie Veenkoloniën op de proefboerderij in Valthermond. We zullen terugblikken op 50-jarig TBM- en zetmeelaardappelteelt en werpen een blik op toekomstige ontwikkelingen. We kijken er naar uit om u dan te ontmoeten!

Het TBM bestuur west u een vruchtbaar en productief teeltjaar 2024 toe.